

Vec C-39/21 PPU

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

26. január 2021

Vnútroštátny súd:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. január 2021

Odvolaťel':

X

Odporca v odvolacom konaní:

Staatssecretaris van Justitie und Veiligheid

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej sa týka sťažnosti, ktoré podal cudzinec X proti pokračovaniu zaistenia na účely odsunu.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Týmto návrhom na začatie prejudiciálneho konania sa vnútroštátny súd podľa článku 267 ZFEÚ Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) pýta, či mu z práva Únie vyplýva povinnosť skúmať z úradnej povinnosti zákonnosť podmienok zaistenia na účely odsunu. Tato otázka už bola predložená v rámci rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania z 23. decembra Najvyšším holandským správny súdom – Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Oddelenie pre správne spory Štátnej rady, Holandsko) (ďalej len „Afdeling“) (vec C-704/20). Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom však toto rozhodnutie o predložení návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je úplné. Podľa jeho názoru je podstatné, či holandské konanie týkajúce sa zaistenia na účely odsunu, v rámci ktorého sa z úradnej povinnosti nemôže skúmať zákonnosť väzby, možno ešte považovať za účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Prejudiciálne otázky

I Môžu členské štáty s ohľadom na článok 47 Charty základných práv Európskej únie v spojení s jej článkami 6 a 53 a s ohľadom na článok 15 ods. 2 písm. b) smernice o návrate, článok 9 ods. 3 smernice o prijímaní, ako aj článok 28 ods. 4 Dublinského nariadenia, upraviť súdne konanie, v rámci ktorého možno napadnúť zaistenie na účely odsunu, o ktorom rozhodli správne orgány, takým spôsobom, že súdu bude zakázané, aby z úradnej povinnosti skúmal a posúdil všetky hľadiská zákonnosti zaistenia a v prípade, ak z úradnej povinnosti zistí, že toto zaistenie je nezákonné, aby ho okamžite zrušil a nariadil okamžité prepustenie cudzinca? Ak podľa Súdneho dvora Európskej únie takáto vnútroštátna právna úprava odporuje právu Únie, znamená to tiež, že v prípade, ak cudzinec požiada o prepustenie, je tento súd vždy povinný aktívne a podrobne z úradnej povinnosti skúmať a posúdiť všetky relevantné skutočnosti a hľadiská zaistenia?

II Má sa na otázku I s ohľadom na článok 24 ods. 2 Charty v spojení s článkom 3 bodom 9 smernice o návrate, článok 21 smernice o prijímaní a článok 6 Dublinského nariadenia odpovedať iným spôsobom, ak je úradmi zaistený cudzinec maloletý?

III Vyplýva z práva na účinný prostriedok nápravy, zakotveného v článku 47 Charty, v spojení s jej článkami 6 a 53 a s ohľadom na článok 15 ods. 2 písm. b) smernice o návrate, článok 9 ods. 3 smernice o prijímaní a článok 28 ods. 4 Dublinského nariadenia, že súd rozhodujúci v každom stupni je v prípade, ak cudzinec tento súd požiada o zrušenie zaistenia na účely odsunu a o prepustenie, vždy povinný odôvodniť rozhodnutie o takejto žiadosti relevantným a vecným spôsobom, ak bol inak opravný prostriedok podaný v súlade právnou úpravou tohto členského štátu? Ak Súdny dvor bude považovať vnútroštátnu právnu prax, v zmysle ktorej sa súd rozhodujúci v druhom, a teda v poslednom stupni, môže obmedziť len na vyhlásenie rozhodnutia bez akéhokoľvek vecného odôvodnenia, s ohľadom na spôsob a podobu úpravy dotknutého opravného prostriedku v tomto členskom štáte, za nezlučiteľnú s právom Únie, znamená to, že s ohľadom na zraniteľnú situáciu cudzinca, na význam konania v oblasti cudzineckého práva a na zistenie, že takéto konania – s ohľadom na právnu ochranu líšiacu sa od všetkých ostatných správnych konaní – predpokladajú rovnako nedostatočné procesné záruky pre cudzinca ako postup zaistenia, sa takáto právomoc súdu rozhodujúceho v druhom, a teda poslednom stupni, v azylových konaniach a riadnych konaniach týkajúcich sa cudzincov musí považovať za odporujúce právu Únie? Má sa na tieto otázky s ohľadom na článok 24 ods. 2 Charty odpovedať inak, ak je cudzinec ktorý sa odvolá proti rozhodnutiu v cudzineckej veci, maloletý?

Relevantné ustanovenia práva Únie

Charta základných práv Európskej únie, články 6, 24, 47, 52 a 53

Smernica 2008/115 (smernica o návrate), články 3, 5 a 15

Smernica 2013/33 (smernica o prijímaní), články 2, 9 a 21

Nariadenie č. 604/2013 (Dublinské nariadenie), články 6 a 28

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDLP), článok 5

Relevantné vnútroštátne právne predpisy

Vreemdelingenwet 2000 (zákon o cudzincoch z roku 2000), články 85, 89, 91, 94 a 96

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Sťažovateľ X má marocké štátne občianstvo. Pred očakávaným odsunom do Maroka bol zaistený. Sťažnosť podaná proti tomuto zaisteniu vnútroštátny súd vyhlásil 14. decembra [2020] za nedôvodnú. O odvolaní namierenom proti tohto

rozhodnutiu sa doposiaľ nerozhodlo. Odvolateľ následne podal 8. januára 2021 sťažnosť proti ďalšiemu trvaniu jeho zaistenia.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 2 Odvolateľ sa domnieva, že má byť prepustený na slobodu, pretože nemožno očakávať, že sa v primeranej lehote uskutoční jeho odsun. Odporca poukázal na skutočnosť, že naďalej prebieha konanie vo veci žiadosti o vydanie náhradného cestovného dokladu a že marocké úrady neoznámili, že cestovný doklad nevydajú.

Zhrnutie a odôvodnenie návrhu

- 3 V Holandsku sa v rámci konania o zaistení cudzincov podľa smernice o návrate (smernica 2008/115), smernice o prijímaní (smernica 2013/33) alebo Dublínskeho nariadenia (nariadenie č. 604/2013) ešte donedávna postupovalo v zmysle ustálenej judikatúry Afdeling takým spôsobom, že súd mohol len na základe skutočností a okolností uvádzaných cudzincom posúdiť, či bol cudzinec zaistený v súlade so zákonom. Ak súd zistí, že zaistenie je nezákonné z iného, ako cudzincom uvádzaného dôvodu, nemôže ho prepustiť.
- 4 Medzitým vznikli pochybnosti, či je takáto ustálená judikatúra udržateľná. Afdeling predložil 23. decembra 2020 Súdnemu dvoru otázku, či je súd v cudzineckých veciach povinný z úradnej moci skúmať zákonnosť zaistenia (vec C-704/20). Vnútroštátny súd sa cíti povinný doplniť túto prejudiciálnu otázku, pretože nie je jasné, či spôsob a podoba, v akej je v Holandsku upravené konanie o sťažnosti v otázkach zaistenia na účely odsunu, zodpovedá požiadavkám účinného prostriedku nápravy v zmysle článku 47 Charty. Poukazuje na skutočnosť, že Afdeling neuviedol tento článok vo svojom rozhodnutí o predložení návrhu na začatie konania. Prihliadal len na právo na osobnú slobodu, ktoré upravuje článok 5 EDĽP a článok 6 Charty a uviedol, že posledný uvedený článok podľa vysvetliviek k Charte zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy. Afdeling sa domnieva, že holandské cudzinecké konanie a jeho judikatúra sú v súlade s článkom 5 EDĽP. Vo veci C-704/20 sa Súdnemu dvoru predložila len otázka, či článok 6 Charty prípadne zaručuje vyššiu mieru ochrany, než akú Afdeling odvodzuje z článku 5 EDĽP.
- 5 Podľa názoru vnútroštátneho súdu holandské konanie v cudzineckých veciach nezaručuje účinný prostriedok nápravy a preto nezodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z EDĽP a Charty. Súdnemu dvoru preto navrhuje, aby na otázky predložené v rámci oboch návrhov na začatie prejudiciálneho konania odpovedal tak, že súd je povinný skúmať zákonnosť zaistenia cudzincov z úradnej povinnosti. Len právomoc vykonať preskúmanie z úradnej povinnosti nestačí, pretože to vedie k vzniku právnej neistoty. V prípade cudzinca, ktorý si nemôže sám vybrať, ktorý sudca bude rozhodovať v jeho veci, by preto miera jeho právnej ochrany závisela len od náhody.

- 6 Keďže právo Únie a EDĽP neobsahujú ustanovenia o tom, akým spôsobom sa musí skúmať zákonnosť zaistenia, uplatní sa zásada procesnej autonómie. Členské štáty môžu s ohľadom na zásady proporcionality a efektivity prijať vlastné procesné ustanovenia. Vnútroštátny súd však zdôraznil, že v každom prípade sa musí prihliadať na základné práva a pýta sa preto, aká široká miera ochrany sa musí poskytnúť prostredníctvom vlastných procesných pravidiel. Skutočnosť, že EDĽP nikdy jednoznačne nerozhodol, že existuje povinnosť, skúmať zaistenie z úradnej povinnosti neznamená, že holandské konanie neodporuje článku 5 EDĽP. Podľa vnútroštátneho súdu je skôr nadmieru jasné, že sa nezákonné zaistenie musí ukončiť, a preto doposiaľ ešte nebola predložená otázka v tejto veci.
- 7 Vnútroštátny súd sa pýta, či v súdnom konaní nie sú orgány vždy povinné preukázať zákonnosť zaistenia. Sú to totiž orgány, ktoré zaistením významne zasahujú do základného práva na osobnú slobodu. Ak znášajú dôkazné bremeno orgány, musí byť súd presvedčený o zákonnosti zaistenia nezávisle od tvrdení cudzinca a len na základe tvrdenia orgánov. Ak o jeho zákonnosti nie je presvedčený, musí zaistenie zrušiť.
- 8 Vnútroštátny súd sa odvoláva na viaceré rozsudky Súdneho dvora. V rozsudku zo 6. novembra 2012, Otis, C-199/11, EU:C:2012:684 Súdny dvor rozhodol, že súd môže v súlade s článkom 47 Charty „rozhodnúť iba vtedy, ak má právomoc preskúmať všetky skutkové a právne otázky, ktoré sú relevantné na účely sporu, o ktorom rozhoduje“ (bod 49). Hoci sa skutkové okolnosti a právne otázky uvedené v rozsudku z 5. júna 2014, Mahdi, C-146/14 PPU, EU:C:2014:1320 nezhodujú so skutkovými okolnosťami a právnymi otázkami v konaní vo veci samej, vnútroštátny súd aj z tohto rozsudku vyvodzuje záver, že súd musí mať vždy možnosť a dokonca povinnosť podrobne preskúmať skutkové okolnosti jednotlivého prípadu a overiť zákonnosť zaistenia vyčerpávajúcim spôsobom.
- 9 Súdny dvor napokon v rozsudku zo 14. mája 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság, C-924/19 a C-925/19, EU:C:2020:367 rozhodol, že súd, ktorý z nijakého vnútroštátneho predpisu nemôže odvodiť svoju právomoc skúmať zákonnosť zaistenia, môže na základe článku 47 Charty vyhlásiť, že má právomoc na takéto preskúmanie. Aj keď v konaní v tejto veci nedošlo k akémukoľvek súdnemu prieskumu, vnútroštátny súd sa pýta, či mu preto článok 47 Charty umožňuje, aby z úradnej povinnosti skúmal zákonnosť zaistenia, ak súčasné konanie nepredstavuje účinný prostriedok nápravy.
- 10 Holandské konanie v cudzineckých veciach zahŕňa viaceré záruky, ktorými sa má zaistiť vhodný prostriedok nápravy, ako napríklad súdne preskúmanie akéhokoľvek pozbavenia slobody, právo cudzinca na vypočutie, keď sa jeho zaistenie posudzuje po prvý krát a právo na bezplatnú právnu pomoc. Vnútroštátny súd má však pochybnosti, či sú takéto záruky dostatočné na to, aby ich bolo možné považovať za účinný prostriedok nápravy. Tieto pochybnosti sú posilnené tým, že Afdeling, ktorý rozhoduje v druhom a poslednom stupni, sa

môže obmedziť len na takzvané „skrátene odôvodnenie“. Ak cudzinec proti odmietnutiu jeho žiadosti o prepustenie podá opravný prostriedok, môže Afdeling vo veci v zásade rozhodnúť bez vecného odôvodnenia.

- 11 Vnútroštátny súd sa Súdneho dvora pýta, či možno hovoriť o účinnom prostriedku nápravy, ak v druhostupňovom konaní neexistuje povinnosť odôvodnenia. Podľa jeho názoru treba na túto otázku odpovedať záporne. Pochybnosti vyvoláva najmä to, že ak cudzinec v prípade pretrvávajúceho zaistenia podá neskôr nový opravný prostriedok, nevie, prečo sa takéto zaistenie na začiatku nepovažovalo za nezákonné. Takýto nedostatočný opravný prostriedok by zdôrazňoval aj význam potreby preskúmania zákonnosti z úradnej povinnosti.
- 12 Vnútroštátny súd napokon poukazuje na to, že požiadavka preskúmania z úradnej povinnosti a skrátene odôvodnenie v konaní o opravnom prostriedku možno uplatniť aj v konaniach týkajúcich sa maloletých cudzincov. Od Súdneho dvora sa snaží zistiť, či je pre posúdenie povahy holandského konania ako účinného prostriedku nápravy relevantné, že je cudzinec maloletý.